Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU MÄÄRUS (seitsmes koda)

23. mai 2025*

Tühistamishagi – Euroopa Finantsjärelevalve Süsteem – Liidu õiguse rikkumise uurimine – Komisjoni ametlik arvamus liidu õiguse järgimiseks vajalike meetmete kohta – Määruse (EL) nr 1094/2010 artikli 17 lõige 4 – Vaidlustatav akt – Otsese puutumuse puudumine – Vastuvõetamatus

Kohtuasjas T-179/24,

Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa a.s., asukoht Bratislava (Slovakkia), esindajad: advokaadid A. Börner, S. Henrich ja S. Förster,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: B. Stromsky, D. Triantafyllou ja P. Vanden Heede,

kostja,

ÜLDKOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president K. Kowalik-Bańczyk (ettekandja), kohtunikud E. Buttigieg ja G. Hesse,

kohtusekretär: V. Di Bucci,

arvestades menetluse kirjalikku osa, eelkõige:

– komisjoni esitatud vastuvõetamatuse vastuväidet, mis saabus eraldi dokumendiga Üldkohtu kantseleisse 28. juunil 2024,

– hageja seisukohti vastuvõetamatuse vastuväite kohta, mis saabusid Üldkohtu kantseleisse 19. augustil 2024,

– Slovaki Vabariigi menetlusse astumise avaldust, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 23. juulil 2024,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

kohtumääruse

1 Hageja Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa a.s. palub ELTL artikli 263 alusel esitatud hagis tühistada komisjoni 13. septembri 2022. aasta arvamuse C(2022) 6455 (final), mis adresseeriti Národná banka Slovenskale ja käsitles direktiivi 2009/138/EÜ järgimiseks vajalikke meetmeid (edaspidi „vaidlustatud akt“).

Vaidluse taust

2 Hageja on Slovakkias asutatud elukindlustusettevõtja, kelle üle teeb järelevalvet Národná banka Slovenska (Slovakkia keskpank) (edaspidi „NBS“).

3 Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve (EIOPA) algatas 17. märtsil 2022 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määruse (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT 2010, L 331, lk 48), artikli 17 lõike 2 alusel uurimise. Uurimise eesmärk oli teha kindlaks, kas NBS oli hageja suhtes kasutanud oma kontrollipädevust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiivile 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (ELT 2009, L 335, lk 1).

4 EIOPA võttis 16. mail 2022 määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 3 alusel vastu NBSile adresseeritud soovituse direktiivi 2009/138 järgimiseks vajalike meetmete kohta. Selle soovituse peale esitas hageja Üldkohtule tühistamishagi, mis registreeriti kohtuasjana numbriga T-204/24.

5 Sellega seoses tuvastas EIOPA, et hageja ja NBS on rikkunud Euroopa Liidu õigust, eelkõige direktiivist 2009/138 tulenevaid norme, ning esitas NBSile kaks soovitust, milles kirjeldati meetmeid, mida NBS peab rikkumise lõpetamiseks võtma. Need meetmed seisnesid sisuliselt selles, et 45 päeva jooksul tuleb vaadata hageja olukord uuesti üle ja võtta tema suhtes vastu „terviklik/integreeritud“ strateegia, mille tulemusena kas kõik rikkumised heastatakse või tehakse tema tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus.

6 Euroopa Komisjon võttis määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 4 alusel 13. septembril 2022 vastu vaidlustatud akti.

7 Vaidlustatud aktis tuletas komisjon kõigepealt meelde EIOPA 16. mai 2022. aasta soovituse sisu ja esitas selle kokkuvõtte (vaidlustatud akti punktid 21–28).

8 Seejärel uuris komisjon NBSi poolt hageja suhtes kavandatud meetmeid (vaidlustatud akti punktid 29–40). Ta leidis, et kuni see liikmesriigi asutus ei ole võtnud kontrollimeetmeid, mis lõpetavad rikkumised struktuuriliselt ja kestvalt, ja mille hulka kuulub vajaduse korral – kui see on sobiv või kohustuslik – hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamine direktiivi 2009/138 artikli 144 alusel, jätkab see liikmesriigi asutus liidu õiguse rikkumist (vaidlustatud akti punkt 41).

9 Lõpuks märkis komisjon vaidlustatud akti punktides 42–45 esitatud järelduses järgmist:

„42. [K]omisjon leiab, et liidu õiguse järgimiseks […] peab NBS tegema täiendavaid jõupingutusi kavandatud meetmete õigeaegseks rakendamiseks.

43. Eelkõige peab NBS vastavalt oma integreeritud sekkumisstrateegiale, millest ta on teada andnud, viima karistuse määramise menetluse lõpule […] nelja kuu jooksul […], võttes [hageja] suhtes lõplikud ja määravad kontrollimeetmed, mis tagavad liidu õiguse järgimise.

44. NBSi kavandatud [hageja] tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus tagab liidu õiguse järgimise. Selline otsus […] tagab ka lõpliku seisukoha võtmise ja konkreetsete kontrollimeetmete võtmise kõigi [hageja] rikkumiste suhtes […], mille ese on muu hulgas järgmine:

– [hageja] ei järginud [NBSi] 14. jaanuari 2022. aasta otsust kindlustustehniliste eraldiste [eeskirjade rikkumise] kohta;

– [hageja] tegi ühepoolselt muudatusi lepingute üldtingimustes ja investeerimispoliitikas; […]

– [hageja] [sisemise riski- ja maksevõime hindamise] adekvaatsus.

45. Komisjon palub NBSil teatada talle ja [EIOPA-le] kümne tööpäeva jooksul […] meetmetest, mida ta on võtnud või kavatseb võtta käesoleva ametliku arvamuse järgimiseks […]“. [mitteametlik tõlge]

10 NBS tunnistas 31. oktoobril 2022 hageja tegevusloa kehtetuks (edaspidi „tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus“). 1. juunil 2023 kinnitas NBS seda kehtetuks tunnistamist.

Poolte nõuded

11 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud akt;

– mõista kohtukulud välja komisjonilt.

12 Komisjon palub Üldkohtul:

– jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

13 Lisaks palub hageja Üldkohtul menetlust korraldavate meetmete või menetlustoimingute raames kohustada komisjoni esitama sisuliselt kõik vaidlustatud akti tekkeloo ja tagajärgede hindamiseks vajalikud dokumendid.

Õiguslik käsitlus

Vastuvõetamatuse vastuväide

14 Üldkohtu kodukorra artikli 130 lõigete 1 ja 7 kohaselt võib Üldkohus lahendada vastuvõetamatuse küsimuse ilma sisulist vaidlust käsitlemata, kui kostja seda taotleb. Käesolevas asjas leiab Üldkohus, et tal on toimikus olevate dokumentide põhjal piisavalt teavet, ning otsustab lahendada kohtuasja ilma menetlust jätkamata ja ilma, et oleks vaja võtta menetlust korraldavaid meetmeid või teha menetlustoiminguid, mida hageja taotles.

15 Komisjon väidab oma vastuvõetamatuse vastuväites esiteks, et kuna vaidlustatud akt ei tekita siduvaid õiguslikke tagajärgi, ei saa selle peale esitada tühistamishagi, teiseks, kuna see akt ei puuduta hagejat otseselt, ei ole tal õigust hagi esitada, ja kolmandaks, et hagi ei ole esitatud selleks ette nähtud tähtaja jooksul.

16 Hageja vaidleb vastu kõigile kolmele vastuvõetamatuse vastuväite osale. Eelkõige väidab ta esiteks, et vaidlustatud akt tekitab siduvaid õiguslikke tagajärgi ja selle peale võib seega esitada tühistamishagi, ning teiseks, et see akt puudutab teda otseselt ja isiklikult. Ta selgitab sisuliselt, et nimetatud akt kohustab NBSi võtma ette kindlaks määratud meedet, st tunnistama kehtetuks tema tegevusloa.

17 Kõigepealt tuleb analüüsida vastuvõetamatuse vastuväite kahte esimest osa ja seega esiteks kindlaks teha, kas vaidlustatud akt on vaidlustatav akt, ja teiseks, kas see akt puudutab hagejat otseselt.

Küsimus, kas tegemist on vaidlustatava aktiga

18 ELTL artikli 263 esimese lõigu kohaselt kontrollib liidu kohus nende liidu institutsioonide, organite ja asutuste õigusaktide seaduslikkust, „mille eesmärgiks on tekitada õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele“.

19 Sellest järeldub, et ELTL artiklis 263 ette nähtud tühistamishagi võib esitada liidu institutsioonide, organite või asutuste iga meetme peale, mille eesmärk on sõltumata meetme laadist või vormist tekitada siduvaid õiguslikke tagajärgi (31. märtsi 1971. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* nõukogu, 22/70, EU:C:1971:32, punktid 39 ja 42; vt ka 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus FBF, C-911/19, EU:C:2021:599, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

20 Seevastu liidu iga akt, mis ei tekita siduvaid õiguslikke tagajärgi, jääb ELTL artiklis 263 ette nähtud kohtuliku kontrolli alt välja (vt 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus FBF, C-911/19, EU:C:2021:599, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

21 Niisugused aktid on muu hulgas arvamused, mille eesmärk ei ole tekitada siduvaid õiguslikke tagajärgi. Nimelt kuna ELTL artikli 288 viies lõik kehtestab arvamused liidu aktide erikategooriana ja näeb sõnaselgelt ette, et need „ei ole siduvad“, on selle sätte eesmärk võimaldada liidu institutsioonidel, organitel ja asutustel väljendada oma arvamust valdkondades, kus neil ei ole pädevust võtta vastu siduvaid otsuseid (vt selle kohta 13. detsembri 1990. aasta kohtuotsus Nefarma *vs.* komisjon, T-113/89, EU:T:1990:82, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 24. märtsi 2017. aasta kohtuotsus Eesti *vs.* komisjon, T-117/15,

EU:T:2017:217, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika). Lisaks ei saa lihtsa õigusliku arvamuse esitamine tekitada õiguslikke tagajärgi (vt selle kohta 25. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Rumeenia *vs.* komisjon, C-599/15 P, EU:C:2017:801, punkt 62).

22 Kuid arvamuse peale tühistamishagi esitamise võimatus ei kehti juhul, kui vaidlustatud akt ei ole oma sisult arvamus (vt analoogia alusel 20. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Belgia *vs.* komisjon, C-16/16 P, EU:C:2018:79, punkt 29).

23 Selleks et kindlaks teha, kas vaidlustatud akt tekitab siduvaid õiguslikke tagajärgi, tuleb lähtuda akti olemusest ja hinnata akti tagajärgi objektiivsete kriteeriumide, näiteks akti sisu põhjal, võttes vajaduse korral arvesse selle akti vastuvõtmise konteksti ja selle vastu võtnud liidu institutsiooni, organi või asutuse pädevust (vt 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus FBF, C-911/19, EU:C:2021:599, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika). Täiendavalt võib arvesse võtta ka subjektiivset kriteeriumi, nimelt akti vastuvõtja kavatsust (vt selle kohta 6. mai 2021. aasta kohtuotsus ABLV Bank jt *vs.* EKP, C-551/19 P ja C-552/19 P, EU:C:2021:369, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

24 Esimesena, mis puudutab käesoleval juhul vaidlustatud akti sisu, mis on kokku võetud eespool punktides 7–9, siis tuleb märkida, et selles aktis tuvastatakse NBSi-poolne liidu õiguse vältav rikkumine, ning selles on esitatud meetmed, mida NBS peab rikkumise lõpetamiseks võtma. Komisjon täheldab, et selleks tuleb nelja kuu jooksul võtta hageja suhtes vastu lõplik otsus liidu õiguse järgimise tagamiseks võetavate kontrollimeetmete kohta, milleks on näiteks tema tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus.

25 Teisena, mis puudutab vaidlustatud akti sõnastust, siis tuleb märkida, et kahes autentses versioonis on selle akti nimetus nii pealkirjas kui ka punktis 43 „arvamus“ (*opinion* ingliskeelses versioonis ja *stanovisko* slovakikeelses versioonis) ning punktides 10 ja 45 „ametlik arvamus“ (*formal opinion* ingliskeelses versioonis ja *formálne stanovisko* slovakikeelses versioonis). Seejuures võib viide mõistele „ametlik arvamus“ – mis on küll ebaselge – viidata sellele, et vaidlustatud akt ei ole siduva toimeta arvamus.

26 Lisaks märgib komisjon õigesti, et vaidlustatud akti sõnastus on põhiliselt mittesiduvat laadi ja seda nii inglis- kui ka slovakikeelses versioonis. Selle akti järelduses kasutatakse nimelt korduvalt tingivat kõneviisi, millest annab tunnistust sõnade *should* (peaks) ja *would ensure* (tagaks) kasutamine inglise keeles ning *by* […] *mala* (tuleks) ja *by* […] *zabezpečil* või *by* […] *zabezpečilo* (tagaks) slovaki keeles (vaidlustatud akti punktid 42–44).

27 Kolmandana, mis puudutab vaidlustatud akti vastuvõtmise konteksti ja selle vastuvõtja pädevust, siis tuleb meelde tuletada, et nagu nähtub määruse nr 1094/2010 põhjendusest 27, kehtestab selle määruse artikkel 17 „kolmeastmelise mehhanismi“ juhuks, kui liikmesriigi ametiasutusele heidetakse ette, et ta on oma järelevalvetegevuses ebaõigelt või ebapiisavalt kohaldanud liidu õigust, sealhulgas selle määruse artikli 1 lõikes 2 viidatud õigusakte, mille hulgas on direktiiv 2009/138.

28 Esimeses etapis võib EIOPA määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 2 esimese lõigu alusel uurida liidu õiguse võimalikku rikkumist või kohaldamata jätmist. Pärast selle uurimise lõpetamist võib EIOPA sama määruse artikli 17 lõike 3 esimest lõiku kohaldades esitada asjaomasele riiklikule asutusele „soovituse meetmete kohta, mida tuleb võtta liidu õiguse järgimiseks“.

29 Teises etapis, kui asjaomane riiklik asutus ei ole taganud liidu õiguse järgimist ühe kuu jooksul alates EIOPA soovituse kättesaamisest, võib komisjon määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 4 esimest lõiku kohaldades esitada „ametliku arvamuse, millega [sellelt] asutuselt nõutakse […] vajalike meetmete võtmist“.

30 Kolmandas etapis, kui asjaomane riiklik asutus ei järgi komisjoni ametlikku arvamust selles arvamuses ette nähtud tähtaja jooksul ja kui on täidetud teatavad tingimused, võib EIOPA määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 6 esimese lõigu alusel võtta asjaomase finantseerimisasutuse suhtes vastu „üksikotsuse, millega nõutakse kõigi meetmete võtmist, mis on vajalikud liidu õigusest tulenevate kohustuste täitmiseks, sealhulgas konkreetse tegevuse lõpetamist“.

31 Seega nähtub määruse nr 1094/2010 artikli 17 sõnastusest, et selle määruse artikli 17 lõike 3 alusel EIOPA antud soovitustes piirdutakse võetavate meetmete „ette nägemisega“, samas kui ametlikud arvamused, mille komisjon esitab selle määruse artikli 17 lõike 4 alusel, nagu ka sama määruse artikli 17 lõike 6 alusel EIOPA vastu võetavad üksikotsused „kohustavad“ nende adressaate vajalikke meetmeid võtma.

32 Lisaks on määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 7 teises lõigus ette nähtud, et kui asjaomased riiklikud asutused võtavad meetmeid seoses küsimustega, mille kohta komisjon on esitanud ametliku arvamuse või mille kohta on tehtud EIOPA üksikotsus, „peavad pädevad asutused vastavalt järgima ametlikku arvamust või otsust“. Seevastu ei ole selles sättes ega üheski muus määruse nr 1094/2010 sättes ette nähtud, et need asutused on kohustatud järgima EIOPA soovitusi.

33 Seega tuleneb nii määruse nr 1094/2010 artikli 17 sõnastusest kui ka kolmeetapilise mehhanismi ülesehitusest selles artiklis kehtestatu – nimelt et selle määruse artikli 17 lõike 3 alusel antud EIOPA soovitused on lihtsalt soovitused ja nende eesmärk ei ole tekitada nende endiga siduvaid õiguslikke tagajärgi asjaomasele liikmesriigi asutusele või finantseerimisasutusele (vt selle kohta analoogia alusel 25. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Balgarska Narodna Banka, C-501/18, EU:C:2021:249, punktid 79 ja 80). Seevastu komisjoni poolt määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 4 alusel esitatud ametlikud arvamused ja sama määruse artikli 17 lõike 6 alusel EIOPA poolt vastu võetud üksikotsused tekitavad nende adressaatidele siduvaid õiguslikke tagajärgi.

34 Neljandana ja ammendavuse huvides olgu täheldatud, et vaidlustatud akti vastuvõtja tahte küsimuses ei võimalda ükski toimikus olev dokument järeldada, et selle akti vastuvõtmisel määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 4 alusel soovis komisjon tegelikult vastu võtta lihtsalt arvamust, mis ei ole siduvat laadi. Eelkõige ei sisalda vaidlustatud akt ühtegi sõnaselget viidet sellele, et NBS ei ole kohustatud seda järgima. Selles aktis on vastupidi selgelt märgitud, et määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 4 kohaselt võib komisjon esitada „ametliku arvamuse, millega [asjaomaselt riigi]asutuselt nõutakse liidu õiguse järgimiseks vajalike meetmete võtmist“ (vaidlustatud akti punkt 10). Lisaks täpsustas komisjon vaidlustatud akti käsitlevas pressiteates, et ta tegutses „talle määruse [nr 1094/2010] artikliga 17 antud rollis“.

35 Eeltoodut silmas pidades ja arvestades kõiki eespool punktides 24–34 esitatud kaalutlusi, ja isegi kui vaidlustatud akti sõnastus on põhiliselt mittesiduvat laadi (vt eespool punkt 26), tuleb järeldada, et see akt tekitab NBSile siduvaid õiguslikke tagajärgi, kuna see kohustab teda võtma hageja suhtes nelja kuu jooksul vastu lõpliku otsuse liidu õiguse järgimise tagamiseks võetavate kontrollimeetmete kohta. Sellest järeldub, et vastupidi komisjoni väidetule võib selle akti peale esitada tühistamishagi ELTL artikli 263 alusel.

36 Järelikult tuleb vastuvõetamatuse vastuväite esimene osa tagasi lükata.

Hagi esitamise õigus ja eriti hageja otsene puutumus

37 Vastavalt ELTL artikli 263 neljandale lõigule võib iga füüsiline või juriidiline isik nimetatud artikli esimeses ja teises lõigus sätestatud tingimustel esitada tühistamishagi kolme liiki aktide peale, milleks on esiteks temale adresseeritud aktid, teiseks aktid, mis teda otseselt ja isiklikult puudutavad, ja kolmandaks halduse üldaktid, mis puudutavad teda otseselt ja mis ei vaja rakendusmeetmeid.

38 Alustuseks ja esiteks olgu märgitud, et vaidlustatud akti ainus adressaat on NBS. Sellest järeldub, et kuna hageja ei ole selle akti adressaat, ei ole tal õigust esitada hagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu esimese lauseosa alusel.

39 Teiseks on vaidlustatud akt üksikakt ega ole seega halduse üldakt. Sellest järeldub, et hagejal ei ole õigust esitada hagi ka ELTL artikli 263 neljanda lõigu kolmanda lauseosa alusel.

40 Seda arvestades tuleb veel analüüsida, kas hagejal on õigus esitada hagi ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise lauseosa alusel.

41 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et esiteks otsese puutumuse ja teiseks isikliku puutumuse tingimused, mis on ette nähtud ELTL artikli 263 neljanda lõigu teises lauseosas, on eraldiseisvad ja kumulatiivsed (vt selle kohta 3. oktoobri 2013. aasta kohtuotsus Inuit Tapiriit Kanatami jt *vs.* parlament ja nõukogu, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punktid 75 ja 76 ning seal viidatud kohtupraktika).

42 Käesoleva juhtumi asjaoludel tuleb kõigepealt kontrollida, kas täidetud on esimene tingimus, mis puudutab hageja otsest puutumust.

43 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab tingimus, et hagi esemeks olev meede peab füüsilist või juriidilist isikut otseselt puudutama, kahe kumulatiivse tingimuse täidetust, nimelt esiteks, et meede avaldaks otsest mõju selle isiku õiguslikule olukorrale, ja teiseks, et see ei jätaks meedet rakendama kohustatud adressaadile mingit kaalutlusõigust – akti rakendamine on puhtalt automaatne ja tuleneb vaid liidu õigusnormidest, ilma et kohaldataks muid vahenorme (vt 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).

44 Euroopa Kohus on täpsustanud, et põhimõtteliselt võib iga akt puudutada isikut otseselt ja seega avaldada tema õiguslikule olukorrale otsest mõju, sõltumata sellest, kas see akt vajab rakendusmeetmeid. Seega ei ole asjaolul, et rakendusmeetmed on võetud või tuleb veel võtta, iseenesest tähtsust, kuna need ei sea kahtluse alla vaidlustatud akti ja selle mõju vahelist otsest seost. See on nii tingimusel, et akt ei jäta selle adressaatidele mingit kaalutlusõigust isikule selle mõju avaldamise üle otsustamisel (vt selle kohta 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punkt 74).

45 Lisaks tuleb seda, kas akt võib esiteks avaldada otsest mõju füüsilise või juriidilise isiku õiguslikule olukorrale, ja teiseks seda, kas akti rakendama kohustatud adressaatidel on kaalutlusõigus, hinnata lähtuvalt akti sisust endast (vt selle kohta 12. juuli 2022. aasta kohtuotsus Nord Stream 2 *vs.* parlament ja nõukogu, C-348/20 P, EU:C:2022:548, punktid 63, 64 ja 95).

46 Käesolevas asjas kohustab vaidlustatud akt, eelkõige selle punkt 43, NBSi võtma hageja suhtes nelja kuu jooksul vastu lõpliku otsuse liidu õiguse järgimise tagamiseks võetavate kontrollimeetmete kohta (vt eespool punktid 24 ja 35).

47 Sellest järeldub, et vaidlustatud akt ei jäta NBSile kaalutlusõigust põhimõttelises küsimuses, kas teha otsus ja võtta kontrollimeetmed teatud kindla tähtaja jooksul.

48 Seevastu jätab vaidlustatud akt NBSile vaieldamatult kaalutlusõiguse võetavate kontrollimeetmete laadi osas. Nimelt ei kohusta see akt NBSi võtma kindlat meedet ega keela tal seda teha.

49 Eelkõige ei kohustanud komisjon NBSi hageja tegevusluba kehtetuks tunnistama. See institutsioon tuletas nimelt kõigepealt vaidlustatud akti punktis 38 meelde, et „[j]ärelevalveasutuse õigus on otsustada, millise konkreetse kontrollimeetme ta kontrollitava üksuse suhtes võtab“. Edasi nähtub vaidlustatud akti punktist 41, et komisjon kaalus hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamist üksnes juhul, kui selline meede on direktiivi 2009/138 artikli 144 sätteid arvestades „sobiv või kohustuslik“. Lõpuks ja eelkõige piirdus komisjon selle akti järelduses, täpsemalt selle punktis 44, märkusega, et see kehtetuks tunnistamine tagaks liidu õiguse järgimise hageja ja NBSi poolt, nõudmata siiski viimaselt, et ta selle kehtetuks tunnistamise ellu viiks.

50 Selles kontekstis piirasid NBSi kaalutlusõigust üksnes kohaldatavad õigusnormid, eelkõige direktiivi 2009/138 artikli 144 lõige 1, mis võimaldab teatavatel juhtudel päritoluliikmesriigi järelevalveasutusel kindlustus- või edasikindlustusandja tegevusloa kehtetuks tunnistada ja muudel juhtudel kohustab päritoluliikmesriigi järelevalveasutust seda tegema.

51 Sellest tuleneb, et NBSile oli jäetud kaalutlusõigus hageja suhtes võetavate meetmete määratlemise üle ja seega said hagejat otseselt mõjutada üksnes NBSi võetud meetmed. Järelikult ei ole vaidlustatud akti ja hiljem NBSi poolt hageja suhtes võetud rakendusmeetmete mõju vahel otsest seost eespool punktis 44 viidatud kohtupraktika tähenduses.

52 Neil asjaoludel tuleb järeldada, et vähemalt eespool punktis 43 nimetatud teine kriteerium ei ole käesolevas asjas täidetud, mistõttu hageja otsese puutumuse tingimus ei ole täidetud.

53 Hageja argumendid ei sea seda järeldust kahtluse alla.

54 Esiteks väidab hageja sisuliselt, et komisjon soovis NBSi kaalutlusõigust piirata ja selle ära võtta, kohustades teda viivitamatult hageja tegevusluba kehtetuks tunnistama, lubamata järkjärgulisemat lähenemist ja muid meetmeid. Ta järeldab sellest, et tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsus on vaidlustatud akti otsene ja automaatne tagajärg.

55 Sellega seoses tuleneb eespool punktides 48–51 märgitust, et komisjon ei piiranud NBSi kaalutlusõigust hageja suhtes võetavate kontrollimeetmete laadi osas ja eelkõige ei kohustanud teda hageja tegevusluba kehtetuks tunnistama.

56 Kõigepealt tuleb lisada, et kuigi vaidlustatud akti punktis 38 märkis komisjon sisuliselt, et järelevalveasutuse kaalutlusõigust „piirab“ vajadus võtta tõhusaid ja lõplikke kontrollimeetmeid, ei mõjutanud see üldist laadi meeldetuletus käesoleval juhul võetavate kontrollimeetmete laadi.

57 Samuti, kuigi komisjon viitas vaidlustatud akti punktis 32 EIOPA esialgsele hinnangule, mis saadi 6. juulil 2022 ja mille kohaselt on liidu õiguse järgimiseks „vajalik lõplik ja määrav otsus (st tegevusloa kehtetuks tunnistamine)“, ei kujuta see EIOPA seisukoha meeldetuletus endast komisjoni seisukohta, mida on väljendatud selle akti punktides 41 ja 44 ning mis näeb hageja tegevusloa kehtetuks tunnistamise ette üksnes soovituslikult ja tingimusel, et selline meede on direktiivi 2009/138 artikli 144 sätteid arvestades „sobiv või kohustuslik“ (vt eespool punkt 49).

58 Seejärel, isegi kui eeldada, et on tõendatud, et komisjon avaldas NBSile „poliitilist survet“ selleks, et ta hageja tegevusloa kehtetuks tunnistaks, ei piisa sellest asjaolust järeldamaks, et see institutsioon soovis NBSi mitte ainult õhutada, vaid ka õiguslikult sundida seda tegema.

59 Lõpuks tuleneb asjaolu – isegi kui möönda, et see on tõendatud –, et vaidlustatud aktil võis tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse vastuvõtmisel olla seda käivitav roll, üksnes selliste menetluste läbiviimisest, milles osalevad ja suhtlevad ühelt poolt EIOPA ja komisjon ning teiselt poolt riigisisesed asutused, sealhulgas NBS. Selline asjaolu ei saa seega tõendada otsest ja automaatset seost vaidlustatud akti ja tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse vahel.

60 Teiseks väidab hageja, et vaidlustatud aktis kiitis komisjon heaks EIOPA ekslikud järeldused, mille kohaselt oli ta pannud toime „kindlaks tehtud rikkumised“ ja „[tema] finantsolukord oli halvenenud“, andes neile siduva ulatuse. Nii toimides mõjutas komisjon otseselt ja negatiivselt tema õiguslikku olukorda, sõltumata tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsusest.

61 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et olenemata otsuse aluseks olevatest põhjendustest võib üksnes otsuse resolutsioon tekitada õiguslikke tagajärgi ja järelikult hagejat otseselt puudutada (vt analoogia alusel 28. jaanuari 2004. aasta kohtumäärus Madalmaad *vs.* komisjon, C-164/02, EU:C:2004:54, punkt 21). Käesolevas asjas piirduvad aga komisjoni hinnangud, millele hageja viitab, EIOPA seisukoha meelde tuletamise ja kinnitusega, et hageja sobimatu tegevus jätkub (muu hulgas vaidlustatud akti punktid 26 ja 38). Sellised hinnangud kujutavad endast parimal juhul vaidlustatud akti põhjendusi, tekitamata ise õiguslikke tagajärgi, mis erineksid akti kokkuvõtvast osast tulenevatest õiguslikest tagajärgedest (vaidlustatud akti punktid 42–45). Sellest järeldub, et need hinnangud ei saa hagejat otseselt mõjutada.

62 Kolmandaks selgitab hageja, et pärast tema tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsust pidi ta lõpetama oma elukindlustusteenuste turustamise ja seisma silmitsi ajakirjanduse kriitikaga. Lisaks algatati tema suhtes või ähvardas teda Slovakkias likvideerimis- ja maksejõuetusmenetlus. Seetõttu ütlesid paljud kliendid oma elukindlustuslepingud üles. Lisaks kahjustati tõsiselt tema suhteid vahendajate ja varahalduritega, paljud tema töötajad lahkusid ja ta pidi kandma suuri õigusabikulusid.

63 Sellega seoses tuleb esimesena märkida, et hageja kohustus oma äritegevus lõpetada ei tulene otseselt vaidlustatud aktist, vaid üksnes tema tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsusest. Lisaks ei ole hageja tõendanud ega isegi väitnud, et vaidlustatud akti ning tema viidatud likvideerimis- ja maksejõuetusmenetluste vahel on mis tahes õiguslik seos.

64 Teisena on muud hageja viidatud negatiivsed tagajärjed majanduslikku laadi, mistõttu ei saa neid arvesse võtta, et tõendada tema õigusliku olukorra mõjutatust (vt selle kohta 5. novembri 2019. aasta kohtuotsus EKP jt *vs.* Trasta Komercbanka jt, C-663/17 P, C-665/17 P ja C-669/17 P, EU:C:2019:923, punkt 109).

65 Neljandaks väidab hageja sisuliselt, et vastavalt Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklile 47 peab tõhusa kohtuliku kaitse tagamiseks olema antud võimalus esitada vaidlustatud akti peale hagi. Ta selgitab, et Slovakkia kohtutele tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse peale kaebuse esitamine, vaidlustades seejuures kaudselt ka vaidlustatud akti õiguspärasuse, oleks ebakindel ja ebapiisav.

66 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et harta artikli 47 esimese lõiguga tagatud õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele eesmärk ei ole muuta aluslepingutes ette nähtud kohtuliku kontrolli süsteemi, eelkõige otse liidu kohtutele esitatavate hagide vastuvõetavuse norme. Niisiis tuleb ELTL artiklis 263 ette nähtud vastuvõetavuse tingimuste tõlgendamisel arvestada õigusega tõhusale kohtulikule kaitsele, mis ei tähenda aga seda, et need EL toimimise lepingus sõnaselgelt ette nähtud tingimused kõrvale jäetaks (vt selle kohta 28. aprilli 2015. aasta kohtuotsus T & L Sugars ja Sidul Açúcares *vs.* komisjon, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punktid 43 ja 44 ning seal viidatud kohtupraktika).

67 Just nii oleks see aga juhul, kui hagejal oleks lubatud esitada tühistamishagi komisjoni ametliku arvamuse peale, mis teda eespool punktis 43 viidatud kohtupraktika tähenduses otseselt ei puuduta.

68 Lisaks tuleb märkida, et liidu kohus on pädev tegema eelotsuseid liidu institutsioonide vastu võetud aktide kehtivuse kohta ilma igasuguste eranditeta ja eelkõige komisjoni poolt määruse nr 1094/2010 artikli 17 lõike 4 alusel vastu võetud ametlike arvamuste kehtivuse kohta (vt selle kohta analoogia alusel 25. märtsi 2021. aasta kohtuotsus Balgarska Narodna Banka, C-501/18, EU:C:2021:249, punktid 82 ja 83). Sellest järeldub, et NBSi võetud meetmete, eelkõige tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse peale esitatud kaebuse menetlemisel võivad Slovakkia kohtud vajaduse korral esitada Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse vaidlustatud akti kehtivuse hindamiseks.

69 Mis puudutab praktilisi raskusi, millele hageja viitab seoses Slovakkia kohtutele esitatava hagi ja vaidlustatud akti kaudse kontrolli tõhususega, siis ei tundu need raskused ületamatud.

70 Kõigepealt, mis puudutab asjaolu, et NBS ei tuginenud tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuses vaidlustatud aktile ega isegi viidanud sellele, siis toetab see komisjoni väidet, et nimetatud otsus põhineb täiesti iseseisvatel ja vaidlustatud akti põhjendustest sõltumatutel põhjendustel. Sel juhul võib nimetatud akti kehtivuse hindamiseks eelotsusetaotluse esitamine osutuda ebavajalikuks.

71 Lisaks, mis puudutab NBSi, EIOPA ja komisjoni vahel edastatud dokumentide „salajast“ laadi, siis võivad Slovakkia kohtud vajaduse korral NBSilt nõuda, et viimane esitaks need dokumendid, või kui ta seda ei tee, siis paluda nende dokumentide edastamist EIOPA-lt ja komisjonilt. ELL artikli 4 lõikes 3 ette nähtud lojaalse koostöö põhimõte paneb nimelt liidu institutsioonidele, asutustele ja organitele põhimõtteliselt kohustuse edastada liikmesriigi kohtu taotletud teave võimalikult kiiresti (vt selle kohta 26. novembri 2002. aasta kohtuotsus First ja Franex, C-275/00, EU:C:2002:711, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).

72 Järgmiseks, mis puudutab Slovakkia kohtutes toimuva menetluse pikkust ja väidetavat mittepeatavat toimet, siis ei ole hageja oma argumenti põhjendanud. Igal juhul ei ole see, et puudub otsuse peale esitatud peatava toimega kaebus, tingimata käsitatav õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele rikkumisena (vt selle kohta analoogia alusel 17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Tall, C-239/14, EU:C:2015:824, punkt 59). Lisaks tuleneb nii harta artikli 47 esimesest lõigust kui ka ELL artikli 19 lõike 1 teisest lõigust, et liikmesriigid peavad ette nägema

õiguskaitsevahendite ja menetluste süsteemi, mis võimaldab tagada õiguse tõhusale kohtulikule kaitsele järgimise liidu õigusega hõlmatud valdkondades (vt selle kohta 28. aprilli 2015. aasta kohtuotsus T & L Sugars ja Sidul Açúcares *vs.* komisjon, C-456/13 P, EU:C:2015:284, punktid 49 ja 50 ning seal viidatud kohtupraktika).

73 Lõpuks ei saa pelk asjaolu, et komisjon otsustas 24. aprillil 2024 algatada Slovaki Vabariigi suhtes ELTL artikli 258 alusel rikkumismenetluse põhjusel, et NBS rikkus oma kohustusi hageja suhtes kontrollipädevuse teostamisel, mingil juhul tähendada või tekitada hageja ilmajätmist tõhusast kohtulikust kaitsest Slovakkia kohtutes.

74 Eespool toodud punktidest 46–73 tuleneb, et vaidlustatud akt ei puuduta hagejat otseselt. Järelikult, ilma et oleks vaja analüüsida, kas see akt puudutab teda isiklikult, tuleb järeldada, et hagejal ei ole õigust esitada hagi ka ELTL artikli 263 neljanda lõigu teise lauseosa alusel. Sellest järeldub, et hageja ei ole põhjendanud oma õigust hagi esitada.

75 Seega, ilma et oleks vaja analüüsida vastuvõetamatuse vastuväite kolmandat osa, tuleb selle vastuväite teise osaga nõustuda ja jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

Menetlusse astumise avaldus

76 Kodukorra artikli 142 lõike 2 kohaselt langeb menetlusse astumise ese ära, kui hagi tunnistatakse vastuvõetamatuks. Kuna käesolevas asjas jäeti hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, on Slovaki Vabariigi menetlusse astumise avalduse kohta otsuse tegemise vajadus ära langenud.

Kohtukulud

77 Esimesena on kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna hageja on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud, tuleb vastavalt komisjoni nõudele kohtukulud, välja arvatud menetlusse astumisega seotud kohtukulud, välja mõista hagejalt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.

78 Teisena on kodukorra artikli 144 lõikes 10 sätestatud, et kui enne menetlusse astumise avalduse lahendamist lõpetatakse kohtuasjas menetlus, kannavad menetlusse astumise avalduse esitaja ja kohtuasja pooled ise oma kulud, mis on seotud menetlusse astumise avaldusega. Käesolevas asjas kannavad hageja, komisjon ja Slovaki Vabariik igaüks ise oma menetlusse astumise avaldusega seotud kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (seitsmes koda)

määrab:

1. Jätta hagi läbi vaatamata.

2. Slovaki Vabariigi menetlusse astumise avalduse üle otsustamise vajadus on ära langenud.

3. **Jätta Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa a.s-i kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Komisjoni kohtukulud, v.a need, mis on seotud menetlusse astumise avaldusega.**

4. **Jätta Novis Insurance Company, Novis Versicherungsgesellschaft, Novis Compagnia di Assicurazioni, Novis Poisťovňa, komisjoni ja Slovaki Vabariigi endi kanda nende kohtukulud, mis on seotud menetlusse astumise avaldusega.**

Luxembourg, 23. mai 2025

Kohtusekretär
V. Di Bucci

President
K. Kowalik-Bańczyk